

Statens Planteavlsvforsøg
Meddelelse nr. 1838
87. årgang
8. august 1985
Udgivet af Statens Planteavlsudvalg

Havebrugscentret, Institut for Landskabsplanter, Hornum, 9600 Års

Sortsforsøg med 31 sorter af Lave Roser

Ole Nymark Larsen

Som opfølgning af resultater fra tidligere forsøg er der udført et forsøg omfattende 31 sorter af Lave Roser.

Forsøgsresultaterne er omregnet til værdital, hvor værdital 100 udtrykker et gennemsnit, og hvor sorter med værdital over 100 må betegnes som dyrkningsværdige.

Ud af de 31 sorter, der indgik i forsøget, har 3 laks-orange sorter, 4 lyserøde-røde sorter, 6 mørkerøde sorter og 1 tofarvet sort opnået et værdital over 100.

Indledning

Formålet med forsøget har været at finde frem til de sundeste og mest dyrkningsværdige sorter til friland.

Sortsforsøget blev udført ved Institut for Landskabsplanter og Institut for Væksthuskultur.

Ud over de i tabel 1 anførte 31 sorter, deltog sorterne 'Schneewittchen', 'Sunblest' Landora, 'Peace', 'Blessings', 'Kalinka', 'Korona', 'Miss France', 'Doreen', 'Red Dandy', 'Merry Widow', 'Nina Weibull'® og 'Mister Lincoln' i forsøget.

Alle disse sorter har deltaget i tidligere forsøg, og hovedparten af dem har vist sig at være blandt de mest dyrkningsværdige.

Disse sorter var medtaget i forsøget som kontrolsorter, og de blev ved dommerbedømmelserne benyttet som en hjælp ved fastlæggelse af bedømmelsesniveauet.

Metode

De sorter, der har været med i forsøget, er alle, bortset fra 3 sorter, anskaffet i danske planteskoler, som almindelige salgsplanter, første sorte-

ring, okuleret på *Rosa multiflora*. Der er således ikke foretaget en opformering på instituttet, men rosenproduktionen i planteskolerne er i vid udstrækning standardiseret, og det hjemtagne plantemateriale var meget ensartet.

Der blev hjemtaget 16 planter af hver sort, og de blev udplantet om foråret i 2 fællesparceller ved hvert forsøgssted, 4 planter pr. parcel, der blev udplantet i kvadrat.

Der er udført registreringer og bedømmelser i første vækstsæson samt i de 2 følgende vækstsæsoner. Institutternes personale har udført registreringer af blomstringsperiodernes længde, overvintring og sygdomsangreb. Sygdommene meldug, stråleplet og rust er registreret hver for sig, men sammenregnet til et delværdital for sundhed. Ved bedømmelser af løvet, væksten, blomsterrigdommen samt nogle af blomstens egenskaber har der medvirket en dommerkomité 3–4 gange hver sommer.

Ved bedømmelserne er der anvendt en karakterskala fra 1–10, hvor 10 betyder det i dyrkningsmæssig henseende bedste, og 1 det dårligste.

Registreringerne af blomstringsperiodens længde er omregnet til karaktertal (1–10), og ud fra disse karakterer, samt de øvrige indsamlede karakterer, er beregnet et gennemsnit, et værdital for hvert af de 2 forsøgssteder. Dernæst er beregnet et gennemsnit for hele forsøgsperioden, et samlet værdital, der er udtryk for sortens samlede dyrkningsværdi, set i forhold til de øvrige sorter.

For at lette overskueligheden er værditalle omregnet til forholdstal i skala fra 0 til 200, hvor værditallet 100 udtrykker en gennemsnitsværdi. Et højt tal betyder en høj dyrkningsværdi. Ved beregning af værditalle er der anvendt forskellige vægte for de forskellige egenskaber, afhængig af egenskabens betydning for den samlede dyrkningsværdi.

Egenskaber som sundhed og overvintring tillægges stor betydning, og derfor er delværditalle for disse egenskaber trukket frem i Meddelelsen, men tallene indgår også i det samlede værdital.

Ved bedømmelserne og forsøgsopførelsen er der anvendt de samme retningslinier og principper, som ved tidligere sortsforsøg med Lave Roser. (Beretning nr. 940, 1971, fra Statens Planteavlsvforsøg).

Resultater

De vigtigste resultater fra forsøget fremgår af tabel 1.

I *kolonne A* er anført de 31 sorter, som har været med i forsøget, opdelt i farvegrupper.

I *kolonne B* er anført, hvilken klassificeringsgruppe sorterne henføres til. Grupperingen er dels fra litteraturen, dels fra registrering i forsøget.

I *kolonne C* er angivet en beskrivelse af sorterens blomsterfarve. Sorternes farve er i forsøget bestemt efter The Royal Horticultural Society's Colour Chart og oversat til dansk af *H. Wanscher*: Blomsterfarvekort, et forenklet farvesprog, 1952.

I *kolonne D* er angivet det samlede værdital for hver sort. Med 164 har 'Kortor' Tornado opnået det højeste værdital, medens 'Summer Holiday', med 148 har opnået det næsthøjeste værdital. De laveste værdital er 49 for 'Dr. Debat' og ligeledes 49 for 'Sweet Promise' (N) Sonia®.

Værditallet 100 udtrykker et gennemsnit, og kun sorter med værdital over gennemsnittet kan normalt anbefales, med mindre der ønskes helt specielle egenskaber.

I *kolonne E og F* er angivet værditallet for henholdsvis Institut for Væksthuskulturer og Institut for Landskabsplanter.

I *kolonne G* er opstillet delværditallet for overvintring. Det omfatter ikke nedfrysningsgraden, men kun om planterne har overlevet. Lave tal skyldes altså, at nogle planter er døde i forsøgsperioden.

I *kolonne H* er på tilsvarende måde opstillet delværditallet for den samlede sundhedsregistrering i forsøgsperioden. Det kan bemærkes, at der, som i tidligere forsøg, har vist sig stor forskel på sorterens sygdomsmotagelighed.

Tabel 1. Samlet værdital og delværdital for sortsforsøg med Lave Roser.

Farvegruppe/sorter	Klassifiseringsgruppe	Blomsterfarve	Samlet værdital	Institut for Væksthuskulturer delværdital	Institut for Landskabsplanter delværdital	Overvintring delværdital	Sundhed delværdital
A	B	C	D	E	F	G	H
<i>Hvide</i>							
'Eva Teschendorf'	Pol.	strålende grøngul	124	119	126	142	93
'Snövit'	Pol.	strålende grøngul	126	101	144	94	125
<i>Gule</i>							
'Granada'	HT	stærk gul	86	82	87	78	74
'Mme. Charles Sauvage'	HT	stærk orange gul	83	79	85	84	102
'Monte Carlo'	HT	livlig orangeagtig gul	76	85	68	55	110
Rød sport af 'Peace'	HT	orangeagtig gul	89	84	91	111	147
<i>Lyserøde-røde</i>							
'Dr. Debat'	HT	bleg lyserød	49	44	49	60	69
'Ingrid Stenzig'	Pol.	strålende lys purpuragtig rød	130	116	138	81	119
'Joybells'	F	lyserød	101	118	90	110	95
'Metropole'	HT	strålende lys purpuragtig rød	101	105	97	121	90
'Meipink'							
Stephanie de Monaco®	HT	lys purpuragtig rød	108	113	103	110	95
'Sweet Promise' (N) Sonia®	Gr.	lys purpuragtig rød	49	38	55	33	48
<i>Laks-orange</i>							
'Anna Wheatcroft'	F	dyb rødorange	102	109	97	112	94
'Dorrit'®	F	livlig gullig orange	112	109	112	121	115
'Gylden Peace'	HT	lys gullig orange	86	114	70	82	112
'High Time'	HT	livlig rødorange	116	130	107	101	117
'Orange Garnet'	F	livlig stærk rødorange	84	84	82	104	60
'Tanbeedee' (N) Belinda	F	dyb gullig orange	54	38	72	26	49
<i>Mørkerøde</i>							
'Jacqueline'	HT	stærk purpuragtig rød	107	94	114	115	120
'Kortor' Tornado	F	dyb rød	164	161	165	84	133
'Lumina'	F	dyb rød	101	88	108	142	119
'Meilusam' Lusambo®	HT	dyb rød	100	98	100	99	103
'Lutin'	F	strålende purpuragtig rød	82	84	80	127	67
'Meigahil'							
Hilda Heinemann®	HT	dybmørk rødlig purpur	77	79	74	99	101
'Meimur'							
Josephine Baker®	HT	dyb purpuragtig rød	115	95	128	142	115
'Nacht Falter'	HT	mørkpurpur	71	71	69	85	103
'Pharon'®	HT	mørkrød	73	85	65	106	43
'Regattarosen'	HT	dyb rød	90	100	82	74	103
'Summer Holiday'	HT	livlig rød	148	142	151	142	154
<i>Lilla-blå</i>							
'Mauve Melodee'	HT	lys purpuragtig violet	70	94	55	98	55
<i>Tofarvede</i>							
'Meihimper' Preziosa®	HT	dyb purpuragtig rød bagsiden lys gul	102	95	105	114	146

HT = Theybrid, Gr. = Grandiflora, F = Floribunda, Pol. = Polyantha.

Disse grupper er beskrevet i Beretning nr. 940, 1971.

(N) = Plantenyhedsbeskyttet.

® = Registreret varemærke.

Vurdering af resultaterne

Forsøgets resultater fremgår af tabel 1. Ønsker man at finde frem til, hvilke sorter der i forsøget som helhed har opnået de højeste værdier, uanset farve, kan alle værditallene sammenlignes. Oftest har det dog nok mest interesse at finde frem til den bedste sort inden for en bestemt farvegruppe. Dette kan da lettest gøres ved at finde frem til det højeste værdital inden for denne farvegruppe, og derefter se på de øvrige givne oplysninger om sortens navn, farvebeskrivelsen, værdital ved det enkelte forsøgssted samt sortens overvintring og sundhed.

For at finde frem til de mest dyrkningsværdige sorter af de hidtil undersøgte, må man også se på værditallene fra tidligere sortsforsøg. Disse værdital er offentliggjort i Beretning nr. 940 (1971), Beretning nr. 1178 (1974), Meddelelse nr. 1437 og 1438 (1978), Meddelelse nr. 1739 (1983) og

Meddelelse nr. 1829 (1985) fra Statens Planteavlsvforsøg.

Værditallene bør dog ikke sammenlignes direkte som »kontante« værdier, idet karaktergivningen foregår ved sammenlignende bedømmelser i hvert forsøg.

For at holde værditallene på nogenlunde samme niveau som ved tidligere forsøg, medtages kontrolsorter til sammenligning, og karaktertallene omregnes til forholdstal ud fra standardafvigelsen i forhold til gennemsnittet.

Det fremgår af tabel 1, at de højeste værdital er opnået i den lyserøde-røde farvegruppe og i den mørkerøde farvegruppe. Man kan fremhæve 'Ingrid Stenzig' samt de allerede nævnte sorter 'Kortor' Tornado og 'Summer Holiday'. Sidstnævnte sort udmærker sig endvidere ved høje delværdital for overvintring og sundhed.

Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

Abonnement på Meddelelser fra Statens Planteavlsvforsøg kan bestilles ved indsendelse af abonnementsbeløbet til bladets ekspedition, Statens Planteavlskontor, Kongevejen 83, 2800 Lyngby, postgiro 200 2299, tlf. (02) 85 50 57. Abonnementsprisen er for 1985 100,00 kr. årligt excl. moms. Adresseændring bedes meddelt bladets ekspedition.
ISSN 0105-6514

Trykt i 8.000 eksemplarer.